

"yapmamayı tercih ediyorum."

19. Yüzyıl Amerika'sı: Endüstriyel Kapitalizmin Yükselişi

Bu çağda birey, toplumsal üretim mekanizmalarının bir parçası olarak görülmeye başlanmış, insan emeği giderek daha fazla mekanikleşmiş ve yabancılaşma kavramı ortaya çıkmıştır. Bartleby'nin "yapmamayı tercih ediyorum" sözü, bu mekanikleşmeye bir tepki olarak yorumlanabilir.

Wall Street ve Finans Dünyasının Büyümesi

Bartleby, Wall Street'in Amerika'nın finans merkezi olarak yükseldiği bir dönemde geçmektedir. Wall Street, 19. yüzyılda yalnızca sermayenin değil, aynı zamanda maddi kazancın ahlaki değerlerin önüne geçtiği bir kültürel dönüşümün sembolü haline gelmiştir Bartleby'nin "yapmamayı tercih etmesi", Wall Street'in temsil ettiği kâr odaklı, hız ve verimlilik üzerine kurulu bu sistemin tam karşısında duran bir tutumdur.

Kapitalizmin İnsani Değerlere Yabancılaşması

Bartleby, kapitalist düzenin homo economicus (ekonomik çıkarları doğrultusunda hareket eden insan) fikrine meydan okur. Onun tavrı, kapitalizmin iş disiplini ve beklentilerine karşı pasif bir direnişi temsil eder. Kapitalizmin merkezinde yer alan "herkes çalışmak zorundadır" anlayışına karşı, Bartleby'nin bu sistemi reddedişi, bireysel özgürlük ve tercihler üzerinden önemli bir mesaj içerir.

19. Yüzyıl Edebiyatında Bireyin Yabancılaşması

Bartleby, yalnızca kapitalizmin değil, aynı zamanda modern yaşamın anlam arayışını yitirmesine karşı da bir duruş sergiler. Bu anlamda, onun sözleri topluma, çalışmaya ve insan doğasına dair daha geniş bir felsefi sorgulamayı başlatır.

Pasif Direniş ve Bireysel İsyan

Bartleby'nin tepkisi, doğrudan bir başkaldırı değil, pasif bir direniştir. Bu, dönemin işçi sınıfı hareketlerinden farklı olarak, sistemin dayattığı her türlü role karşı bir "katılmama" eylemidir. Kapitalizmin başarısını işbirliği ve itaat üzerine kurulu bir sistem olarak ele alırsak, Bartleby'nin pasif duruşu bu sistemin temellerini sorgulayan bir hareket olarak görülebilir. Onun tercihi, bireysel irade ve sistemden kopuş üzerinden bir özgürlük talebidir.